

O cielei človeka

18. februára 2024 ✝ Cirkev

„Boh chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu.“

(1Tim 2,4)

Za našich čias bývajú mnohokrát poriadané rôzne výstavy, veľtrhy. Tam bývajú vystavené tiež všemožné hospodárske stroje, s ktorými dá sa orať, siať, kosiť, viazať, a pod. Pri mnohých z nich sa pristavíš a nevieš si vysvetliť, načo sú tie stroje. Ale sú tam aj odborní znalci, ktorí návštevníkom vysvetľujú úlohy jednotlivých strojov. Z týchto vysvetlení sa môže človek mnohému naučiť, a preto sa odporúča, aby ľudia, ktorí len môžu, ochotne navštevovali podobné výstavy, pretože sa tam mnoho dobrého naučia, čo i oni môžu použiť vo svojom živote.

Nicolas Poussin, *Posledné pomazanie*

zdroj: jenikirbyhistory.getarchive.net

Dnešný človek chce všetko vedieť, chce sa naučiť, ako by mohol zveľadiť svoj pozemský blahobyť, avšak tú najhlavnejšiu vedomosť – teda, že načo je človek na tomto svete, čo je jeho úlohou, konečným cieľom – mnohí ľudia zanedbávajú, nestarajú sa o ňu, pretože o nej mylnú domnienku vo svojom vedomí prechovávajú: akoby cieľom pozemského života nebolo nič iné, len to, aby sme sa zháňali za pozemskými radovánkami a majetkami.

Nuž, či by nás Pán Boh na to bol stvoril? Na to mi dal rozum a slobodnú vôľu, aby som jedol, pil, požíval a potom, aby som na spôsob nerozumného zvieraťa, ako ten po zemi plaziaci sa červík navnivoč vyšiel? Nie! Do nás vstepená tajná túžba nám našepkáva, viera nás učí, že smrťou sa neskončí všetko: za hrobom nasleduje večnosť, pred ktorou z pozemského života musíme zúčtovať. Po pozemskom živote musí byť ešte druhý život, v ktorom zásluha dostane svoju odmenu, hriech však pokutu. Tu na tejto zemi žijeme, aby sme si zaslúžili odmenu na druhom svete, aby sme sa dostali k Pánu Bohu a s ním večne sa radovali. „Boh chce, aby boli všetci ľudia spasení“ (1Tim 2,4). Spasenia však tak dôjdeme, keď poznáme Boha a jeho nadovšetko budeme milovať.

1. Prvá podmienka večného spasenia je, aby sme poznali Pána Boha a tie pravdy náboženstva, ktoré nám skrze svojho jednorodeného Syna, Ježiša Krista zjavil.

Syn Boží hlavné zjavenia v nasledovných pravdách učil: Boh je len jeden, ktorý Nebo i Zem stvoril. Boh stvoril i nás. On je nám všetkým starostlivým Otcom a my sme jeho dieťatami. Máme teda poznať Otca, jedine pravého Boha a Ježiša Krista, ktorého Otec poslal na Zem. Boh Otec má jednorodeného Syna, Otec a Syn majú Ducha Svätého. Pravý Boh je v troch osobách. Židia a moslimovia veria Boha v jednej osobe, jeho Syna Ježiša uznávajú len ako človeka – to je blud, lebo Ježiš je pravý Boh a pravý človek. Prívrženci tohto Bohočloveka Ježiša sa nazývajú kresťania, ktorí spolu tvoria Cirkev. Kristovu Cirkev spravuje Duch Svätý, aby sa neodchýlila od základov pravého náboženstva.

Ďalej, Kristus Pán má sedem sviatostí. Kto len dve alebo tri sviatosti prijíma z rúk Kristových a ostatné si nevyšíma, tak taký človek nepozná Krista, lebo pravý Kristus ustanovil sedem sviatostí. Kto vo Sviatosti oltárnej len vidí len symbol a nie pravé Telo Kristovo, ten neverí v Krista, ale vo svoj výmysel. – Kto náboženstvo považuje len za sviatočné rúcho, ktoré do roka raz-dvakrát vezme na seba, ten nie v pravého Krista verí, lebo pravý Kristus hovorí: „Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť.“ (Mt 6,33)

V jeho očiach náboženstvo je na prvom mieste a tá najhlavnejšia vec na svete. Kto zanechá manžela, manželku, roztrhne manželstvo a s iným vstúpi do manželského stavu, ten neverí v pravého Krista, lebo Kristus ustanovil zákon: „Čo Boh spojil, nech človek nerozlučuje“ (Mt 19,6). Kto z Desatoro Božích prikázaní vymaže šieste prikázanie a smilstvo i cudzoložstvo pokladá len za ľudskú slabosť, ten v pravého Krista neverí, lebo On hlásal: „Každý, kto na ženu hľadá žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci.“ (Mt 5,28)

Istý poctivý obuvník mal pomocníka, ktorý sám seba medzi tzv. osvietených ľudí rátal, jeho heslom bolo: „Náboženstvo sem, náboženstvo tam, hlavná vec je, aby človek hlavne statočným bol.“

Jeho majster bol pevným katolíkom, preto trápilo ho toto pomocníkov táranie. Počkaj, hovoril si v duchu, veď ti ja osvietim. Odkiaľsi zadovážil niekoľko kusov falošných bankoviek, a keď prišla výplata, tieto narátal pomocníkovi na dľaň.

„A čo je toto, pán majster?“

„Tvoja pláca.“

„Nechajte si ju! Nechcem sa ja dostať do väzenia.“

„Vidíš, vždy bľaboceš, že náboženstvo sem, náboženstvo tam, že každé náboženstvo je rovnako dobré. Nuž a ja ti hovorím: Peniaz sem, peniaz tam, každý peniaz je rovnako dobrý.“

„Lenže za tieto falošné bankovky mi nik nič nedá“, namietal pomocník.

„A ty sa nazdávaš, že s falošným náboženstvom Nebo dostaneš?“

Mladík sa zamyslel a zanedlho vytriezvel zo svojho „osvieteného“ bludu.

Neklamme samých seba práve v tej najvážnejšej veci, vo veci večného spasenia. Boh nám dáva večnú spásu a tá má iba jednu cenu – aby sme poznali Boha. Pána Boha však poznáme z učenia Kristovho, ktoré teraz z príkazu Krista Pána katolícka Cirkev ohlasuje skrze svojich kňazov. Preto usilovne chodievajte do Božieho chrámu, úctivo a pozorne počúvajte Božie slovo, čítavajte Písmo sv., životopisy svätých a iné náboženské knihy. Lebo sme len krehkí, zábudliví ľudia a ako remeselník, keď zanechá remeslo, hneď ho i zabudne. So zármutkom zakusujeme to my duchovní pastieri vo veciach náboženských.

Hľa, ten mladík, tá deva, bárs aj chodili do školy, učili sa katechizmus a keď príde na náuku pred sobášom, mnohí z nich nevedia ani Desatoro Božích prikázaní, ani päťoro cirkevných prikázaní, tým menej vedia iné články viery. Aký následok má takáto nevedomosť? Kto čo nevie, o to sa ani nestará. Ešte dobre, ak modlitbu, lebo je to jeho zvykom, vykoná, do kostola ženie ho dlhá chvíľa, od spovede a sv. prijímania odvyká, jeho mravy ako opustená chalupa upadajú, ešte šťastie, že sa nestane úplným nevercom.

Vezmite si príklad z prírody. Keď víchor zúri v lese, vyvráti na tisíc stromov. Keď tieto vyvrátené stromy preskúmame, presvedčíme sa, že väčšina z nich bola chybná – jeden bol v pni práchnivý, ten sa napoly zlomil; druhému korene začali hniť, ten zo zeme vyvrátilo; ale bezchybné zdravé stromy vzdorovali zúrivému víchru, ostali nepoškodené. To sa deje i s ľuďmi, keď sa šíri víchor bludov, kacírstva; bezbožné náuky, bludárske heslá tí ľudia prijmú, ktorých viera je slabá, chorá; avšak človek pevnej viery vzdoruje pokušeniam a víťazne premôže nepriateľské lákadlá. Aké ponaučenie si z toho môžeme vziať? To, že máme nadobudnúť silnú vieru; tú však zadovážime si usilovným učením a precvičovaním sa v náboženstve. Človek pevnej viery je vstave odraziť útoky celého Pekla!

2. Druhá podmienka večného spasenia je, aby sme Boha milovali nadovšetko a blížneho svojho ako seba samého.

Mohol by si namietat: Veď Boha nevidím, ako ho budem milovať? Môj brat v Kristu! Či máš zostarnutú matku? Stará je i chorá, miluješ ju z celého srdca. Povedz mi však: Čo na nej miluješ? Jej sivé vlasy? Jej vpadnutú tvár? Jej zvráskavené ruky? Jej strápené údy? Nie! Miluješ jej dobrotu, jej vernosť, bárs svojimi očami nevidíš tieto jej vlastnosti. Tými istými očami viery, ktorými vidíš dobrotu, vernosť svojej matky, môžeš vidieť velebné vlastnosti Pána Boha: lebo On je večne čistý duch, nekonečne dobrotivá a milosrdná bytnosť, preto urobíme všetko, čo sa Jemu páči, Jemu je však najmilší triezvy, statočný a mravný život.

Boha môžeme jedine hriechom zarmútiť: nech sme chudobní, ako Lazár, ľudia nás zavrhnú, ale Boh nás nezavrhne, ba Syn Boží hlása: „Blahoslavení chudobní v duchu“ (Mt 5,3); môžeme byť škaredí, kvôli čomu nás synovia tohto sveta vysmejú, ale Boh nás nevysmeje, lebo On nepozera na náš zovňajšok, ale jedine na čistotu nášho srdca, zbožnosť duše; môžeme byť chorľaví, chromí, zmrzačení, kvôli čomu sme ľuďom na obtiaž, smrť nám prajú, ale nepraje nám ju dobrotivý Boh, ba jeho jednorodený Syn privoláva: „Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme.“ (Mt 5,5)

Len hriech môže od nás odvrátiť Božiu lásku. Skúškou Božej lásky je, či sa vieme kvôli Bohu chrániť pred hriechom. Kto nechce odlúčiť sa od hriechu, ten viac miluje svoj hriech ako Boha. Premôž sám seba, konaj vždycky podľa Božieho zákona, za žiadnu cenu neprivoľ hriechu. V lone katolíckej Cirkvi i dnes nájdeme hrdinov Božej lásky. Poznal som otca, ktorý mozoľnatou prácou udržiaval svoju počestnú rodinu. Aj k nemu prišli nenávisť sveta hlásajúci socialisti a trúbili mu do ucha: „Máš právo žiadať od ľudskej spoločnosti nápravu svojho života, ak ti ju dobrovoľne neposkytne, máš právo aj násilím si ju vymôcť.“ A on im odvetil: „Áno, máme právo na blahobyť, ale ten máme v láske Božej, k tomu nám nenávisť nie je potrebná.“ V ten istý deň išiel do kostola, pokľakol si pred oltárom, prijal sväté Telo Krista Pána a blažený odišiel, lebo miluje a on je milovaný.

V kom prebýva láska k Bohu, ten má i lásku k blížnemu.

Medzi korutánskymi vrchmi v istej odľahlej dedinke žil staručký farár. Jeho vysoký vek a choroba pripútali ho k lôžku. V jednu zimnú noc počas veľkej snehovej metelice prišiel k nemu akýsi biedny robotník a prosil ho, aby išiel s ním do domu, kde jeho chudobný farník leží na smrteľnej posteli, veľmi si žiada prijať sviatosti zomierajúcich. Farár nevládal ísť, prosil posla, aby išiel do susednej dediny po druhého kňaza. Vtom prišiel druhý posol s odkazom, že niet času na odklad, lebo chorý už skonáva, ak je to len možné, nech príde pán farár.

Čo mal robiť ten staručký, chorý kňaz, horko-ťažko sa pozviechal, s trasúcim sa krokom zašiel do kostola, vzal Najsvätejšiu sviatosť oltárnu, ľahol si na nosidlá a tí dvaja poslovia vzali ho ako na posteli na pleciah a zanesli ho k umierajúcemu. Zvonár im svietil na cestu a hlasom zvončeka ohlasoval, že tu ide Boh lásky, volá a sprevádza ho náboženstvo lásky. Keď zomierajúci začul hlas zvončeka, zaplesalo mu srdce. A keď uzrel svojho kňaza, hlasito vykrikoval, nebol v stave zadržať plač. Kňaz vypočul spoveď zomierajúceho, podal mu svätý pokrm na cestu do večnosti, udelil mu posledné pomazanie. Zhromaždení ľudia usedavo nariekali od dojatia. Tí dvaja chorí sa chvíľu spolu modlili, kňaz stále tichším a slabším hlasom, pobožkal krucifix, dal ho pobožkať i chorému, ešte raz sa s úsmevom pozrel na neho a potom sa zosunul dole a vypustil dušu. Zomrel farár a chvíľu za ním aj farník.

Toto je pravá, po hrob trvajúca láska.

Nemám viac čo dodať. Myslím, že dnešná náuka stačí. Jej obsah možno zhrnúť do dvoch slov: „Ver a miluj!“ Amen.

Text kázne vyšiel pôvodne v knihe Katechizmus v kázňach, IV. zväzok, ktorú napísal Jozef Baráczius, farár v obci Maklár (Hevešská župa, dnešné Maďarsko), knihu preložil do slovenčiny slovenský kňaz Viktor Milan, farár v obci Krivá na Orave a knižne vydal v Ružomberku 1929; pre uverejnenie na stránke Christianitas.sk bola kázeň ešte mierne upravená redakciou.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/o-cieli-cloveka/>